

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

GJØR NORGES FELLESOMRÅDER VILLERE

- hver kvadratmeter teller!

- hver
kvadratmeter
teller!

HVER KVADRATMETER TELLER!

VELKOMMEN TIL NORGES VILLE HAGER

KJÆRE DERE SOM DRIFTER ET FELLESOMRÅDE!

Takk for at dere har lyst til å gjøre fellesområdene deres en litt villere. Det er vi SÅ glade for, og de ville artene også. Det står nemlig dårlig til med det norske naturmangfoldet. Den norske naturen trenger plass og de norske artene trenger leveområder. Artene forsvinner raskere enn noensinne og ifølge Norsk rødliste for arter 2021, er 2752 dyre- og plantearter oppført som truet.

Men sammen kan vi gjøre en forskjell. Hvis alle gjør hagene, balkongene og fellesområdene sine en smule villere, så kan de fort bli fine leveområder for ville, norske arter. Bor dere for eksempel på et sted med et felles uteområde, eller kjenner du til et grøntområde like ved en parkeringsplass som kunne trenge å bli litt mer vilt, så har vi litt inspirasjon, tips og triks til deg i dette heftet.

I denne guiden har vi samlet ti aktiviteter dere kan prøve dere på for å gjøre fellesområdet deres litt villere. Om dere velger å utføre én aktivitet eller mange sammen, det er helt opp til dere. Det er viktigere at alle gjør litt enn at få gjør mye.

Vi gleder oss til å se hva dere kaster dere ut i og hvilke erfaringer dere gjør dere i løpet av våren og sommeren 2022. Del gjerne med oss andre i Facebook-gruppen: «**Vi gjør Norges hager villere**». Her vil vi også dele videoer og relevante tips og triks, samt svare på spørsmål dere måtte ha.

Tusen takk for at dere gir litt av fellesområdet deres tilbake til den ville naturen!

**Mange ville hilsener fra
WWF Verdens naturfond**

SEKS TIPS TIL ET VILLERE FELLESOMRÅDE

LATSKAPEN LENGE LEVE

Ved bare å la gresset gro og de ville blomstene blomstre, vil du garantert få mer liv i hagen. Ville bier, humler, sommerfugler og gresshopper vil skape et nydelig leven i form av summing og svinsing.

KOPIER NÆRMILJØET

Hvis du er usikker på hvordan du skal tilrettelegge en villere hage, så prøv å etterligne eller ta inspirasjon fra det du ser fra den ville naturen i nærmiljøet. Da øker nemlig sannsynligheten for at ville arter fra den andre siden av hekken vandrer over til hagen din.

INGEN VILL HAGE UTEN DØD

Døde trær kan danne et helt økosystem i seg selv. Død ved blir veldig raskt tatt i bruk av ulike arter på ulike måter. Stokkmaur vil for eksempel raskt gå løs på jobben for å bryte ned trevirke, mens andre arter vil finne fine gjemmesteder i død ved.

VANN ER ALLTID BRA

Hvis du legger til rette for en vanndam i hagen vil det garantert bringe nytt liv med seg. Det kan for øvrig hende at mygg blir den gjesten du merker best på kroppen.

VILLE HAGER GIR MENING ...

Det ligger stor glede i å skape et variert grøntområde som blir hjem for dyreliv og planter. Å ha omsorg for naturen vil gi deg en ny type mening med egen hage, og forhåpentligvis minske eller fjerne en eventuell dårlig samvittighet over å ikke få gjort noe i hagen.

... OG VEKKER SANSENE

Når du hører summingen og ser artene, vil det vekke en ny oppmerksomhet rundt dyre- og plantelivet i hagen din. Bli kjent med plantene, insektene og dyrene som du ellers aldri hadde lagt merke til.

Kribler det i fingrene etter å komme i gang?

Lykke til!

TI AKTIVITETER TIL FELLESOMRÅDER

LA DET GRO

BYGG OPP EN JORDHAUG

SØRG FOR VANN

LAG EI STEINRØYS

GI ROVFUGLENE GOD UTSIKT

SKAP DØD OG FÅ ENDA MER LIV

SKAP EN SOLPLASS

LAG EN GRØFTEKANT

BLI GERILJAGARTNER - LAG FRØBOMBER

LAG BLOMSTERVENNLIGE GRØFTER OG MIDTRABATTER

LA DET GRO

Det er praktisk talt ikke noe naturmangfold i en striglet plen: Det er ingen blomster, ingen gjemmesteder og ingen plass til dyrene. På den annen side er dette noe du kan endre på kort tid uten mye anstrengelse.

DETTE TRENGER DU:

- Tålmodighet
- Frø fra stedeagne planter.

SLIK GJØR DU DET:

1. La en del av plenen, eller hele hagen for den del, stå uberørt.
2. La gresset gro!
3. Ikke gjødsle.
4. Så blomsterfrø eller plant ut småplanter av stedeagne plantearter. Fjern gjerne flekker av torv for å eksponere jord, slik at frøene har et godt sted å spire og småplantene lettere slår rot.
5. Tråkk gjerne stier gjennom det høye gresset og de ville blomstene, slik at du kan nyte den ville hagen din på nært hold.
6. Gå på oppdagelsestur i den ville hagen din, utstyrt med forstørrelsesglass, et syltetøyglass og insektboka. Husk å slippe insektene ut igjen etter å ha studert dem.

DERFOR ER DET BRA:

WWFs globale mål er at en tredjedel av jorda vår skal være forbeholdt naturen og de ville artene. Når du lar plenen stå, er du med på å gjøre jorda litt villere, og det vil snart komme massevis av hvitkløver, løvetann, svever, veronika, engkarse og andre planter som vil tiltrekke seg insekter, for eksempel humler og andre villbier, sommerfugler og blomsterfluer.

ARTER DU HJELPER:

Når plenen din blir mangfoldig, blir den plutselig også mye mer interessant for hageinsekter og sommerfugler. Med insektene kommer fuglene, og er du heldig blir plenen plutselig et naturlig skjulested for bl.a. frosker, padder, pinnsvin og andre pattedyr.

BYGG OPP EN JORDHAUG

På en slett plen er det ikke mange muligheter for de små dyrene å finne hvile- og gjemmesteder. Ved å lage strukturer på plenen i form av jordhauger, kan du skape tørre og varme områder. Er det i tillegg steiner i jordhaugen, vil den varmes opp ytterligere.

DETTE TRENGER DU:

- 1 m³ jord (torvfri plantejord/hagejord /blomsterjord). Du kan lage haugen større eller mindre etter eget ønske.
- 10-20 steiner som er minimum knyttnevestore
- En frøblanding av ville, stedegne urter og/eller tørketolerante stauder.

SLIK GJØR DU DET:

1. Lag en sirkel med en snor, for eksempel to meter i diameter. Fyll på med jord til en pyramideformet haug, opp mot én meter på det høyeste (det tilsvarer 1 m³ jord).
2. Plasser noen steiner på toppen og grav dem halvveis ned i jorda.
3. Så eller plant eventuelt noen ville, stedegne urter og stauder. For eksempel timian, bergmynte (oregano), tiriltunge, smørbukk, m.m.

© SHUTTERSTOCK

DERFOR ER DET BRA:

En jordhaug skaper et tørt mikroklima og mange tørketolerante urter og stauder kan vokse her. I tillegg kan du selv nyte synet og den gode duften av blomstene.

ARTER DU HJELPER:

En jordhaug er ofte mer eksponert for sola enn den flate gressplenen, og det vil gi godt livsgrunnlag for blant annet jordlevende villbier. Plantene vil tiltrekke seg sommerfugler, humler og blomsterfluer, som også vil nyte varmen fra steinene.

HVER KVADRATMETER TELLER!

SØRG FOR VANN

Alle har behov for vann, og et vannhull er et av de elementene som tiltrekker seg liv med det samme. Det kommer fort dyr for å drikke, og i et permanent vannhull vil det også fort flytte inn vannlevende arter. Med ganske få midler vil du oppleve helt nytt liv på et ellers nokså flatt og lite inspirerende område.

© SHUTTERSTOCK

DETTE TRENGER DU:

- En stor balje på 80-100 liter
- Spade
- Stein, murstein eller gamle fliser
- Vannplanter
- Vann.

SLIK GJØR DU DET:

1. Grav et stort hull og legg baljen nedi. Forsikre dere om at baljen ligger vannrett.
2. Fyll jord rundt baljen helt opp til kanten.
3. Legg store steiner, mursteiner eller gamle fliser nedi baljen slik at de danner en trapp opp til kanten. Trappen må gjerne stikke opp av vannet. Trappa er viktig, slik at smådyr som padder og salamandere kommer seg opp av vannet igjen.
4. Ha gjerne litt grus i bunnen.
5. Sett noen vannplanter i baljen. Det kan for eksempel være ulike arter av iris eller brudelys
6. Fyll opp baljen med vann – gjerne regnvann. Vannhullet bør helst ligge på en solrik plass med trekk fra vestavinden, slik at vannet blir tilført oksygen.

MERK! Om du i stedet for ei balje graver ut en liten dam, husk å vurdere et eventuelt sikringsbehov med tanke på barn. For eksempel kan en dam «gjøres grunnere» ved å legge armeringsjern (eller tilsvarende metallnett), som vannplantene vokser igjennom, under overflaten.

DERFOR ER DET BRA:

Alle dyr har behov for vann. Dermed gjør du dyrene en stor tjeneste ved å ha vann i fellesområdet.

ARTER DU HJELPER:

Vannhullet deres vil definitivt tiltrekke seg flere dyr inn i fellesområdet. Det kan være alt fra pinnsvin og fugler som vil slukke tørsten, til frosker som skal jakte på ryggsvømmere som boltrer seg i vannoverflaten og andre insekter.

LAG EI STEINRØYS

Ei steinrøys er et naturlig leveområde for mange insekter, planter og firfisler. Det kan samtidig være vakkert å se på.

DETTE TRENGER DU:

- 10-20 stein i forskjellige størrelser (lag den gjerne større hvis du har plass). Bønder gir ofte vekk åkerstein gratis.
- Trillebår (til å transportere steinene med)
- Eventuelt litt mørtel
- Jord.

SLIK GJØR DU DET:

1. Finn et godt egnet sted på området, gjerne opp en skråning eller på toppen av en liten bakke.
2. Sorter steinene.
3. Stable opp steinhaugen. Start med de største steinene, slik at du får et stabilt fundament i bunnen. Fortsett med de mellomstore steinene, og til slutt de minste.
4. Du kan bruke mørtel for å feste steinene. Gjør du det, så sørg for å bevare rikelig med hull og sprekker som dyrene kan gjemme seg i.
5. Plant gjerne for eksempel markjordbær, bitterbergknapp, hvitbergknapp, og stedeagne arter fra sildreslekta i steinhaugen.

© CHRISTIAN HORZ / SHUTTERSTOCK

DERFOR ER DET BRA:

En steinhaug er et ideelt leveområde for amfibier, biller og insekter. Steinene fungerer som varmekilde, men de gir også ly for natten og mange gode gjemmesteder. Mange av amfibiene og billene våre er under stort press fordi leveområdene deres forsvinner, men du kan gi dem en hjelpende hånd. Etter hvert vil det trolig komme mose og lav i steinhaugen. De må det også være plass til!

ARTER DU HJELPER:

En steinhaug vil være til stor hjelp for arter som firfisler, amfibier, edderkopper, biller og skruketteroll. Løft gjerne på de øverste steinene for å se hva som skjuler seg, men husk å sette dem på plass igjen.

HVER KVADRATMETER TELLER!

GI ROVFUGLENE GOD UTSIKT

Hvis fellesområdet du befinner seg på et sted hvor det allerede er rovfugler, så kan du gi dem et lite utsiktspunkt hvor de kan sitte og kikke etter byttedyr. Rovfugler som tårnfalk og spurvehauk bruker ofte stolper til å ta en hvil på eller for å få oversikt over alle delikatessene som svinsrer rundt på bakken.

DETTE TRENGER DU:

- 3-4 meter høy stolpe
- Trepinner
- Bor.

SLIK GJØR DU DET:

1. Slå stolpen ned i jorda i kanten av et åpent område.
2. Bor eventuelt et hull øverst i stolpen og fest en trepinne.
3. Vent og se hvem som kommer på besøk.

DERFOR ER DET BRA:

Mange rovfugler setter pris på god utsikt når de skal jakte. Musvåk, tårnfalk og spurvehauk, som er blant våre vanligste rovfugler, kan sveve på stille vinger mens de speider etter mat, men også de kan trenge en opphøyd sitteplass for å kunne overvåke området.

ARTER DU HJELPER:

Rovfugler er toppredatorer som lever av for eksempel småfugler, mus og firfirsler. Alle rovfuglene våre er fredet.

LA DØDT MATERIALE SKAPE ENDA MER LIV

Det virker bakvendt å skape liv ved å ta livet av noe annet, men det er akkurat det som er meningen med denne aktiviteten. For det kan være mer liv i et dødt tre enn da det var levende. Så snart trær svekkes eller eldes, begynner dyr og sopp å bryte ned treet.

DETTE TRENGER DU:

- Et levende tre
- En øks
- Tålmodighet.

SLIK GJØR DU DET:

1. Finn et passende tre.
2. Bruk en øks til å hugge ut store hakk i stammen.
3. Sag av en grein og hugg ut en åpning hvor greinen stod.
4. Om det er utenom bålforbudstida og ellers er forsvarlig, så kan du tenne et bål ved foten av treet. La det brenne i en halvtime, så treet får brannskader i barken og veden. OBS! Vær forsiktig og hold øye med ilden hele tiden!
5. Vent på at nytt liv begynner å etablere seg i det døde treet.

DERFOR ER DET BRA:

Veldig mange fjerner døde trær fra hagene og fellesområdene sine, men det er mange fordeler for naturen ved å la dem være. En tredjedel av dyr, sopp og planter er faktisk tett knyttet til døde trær. Hvis dere ikke har døde trær i nærheten, så lag et selv, for døde trær er en mangelvare og de skaper nytt liv etter hvert som de brytes ned.

ARTER DU HJELPER:

Larver, skruketroll og biller er avhengig av døde trær, eller død ved som det også kalles. De døde trærne vil også tiltrekke seg fugler, slik at de kan bygge reir og lete etter mat der. Samtidig gir dere også flaggermus en hjelpende hånd, siden det døde treet også vil være populært for insekter.

Hvis dere har et tre som skal felles, kan dere vurdere å kappe toppen av det. Stammen vil langsomt brytes ned og bli et leveområde for sopp, barkbiller og ville bier hele året rundt. Dere vil helt sikkert også få besøk av hakkespetter som mesker seg med fete insektslarver.

SKAP EN SOLPLASS

Mange smådyr og fugler er avhengige av åpne områder med mye sol for å varme seg eller for å bygge reir. I naturen er de store planteeterne som skaper disse vegetasjonsfrie områdene gjennom sin aktivitet. Men et slikt område kan du også lage!

© EDVARD MIZSEI / SHUTTERSTOCK

DETTE TRENGER DU:

- Et område på en sørvendt skråning hvor det er full sol mesteparten av dagen
- En spade eller minigraver
- Sand eller grus til et ti centimeter tykt lag.

SLIK GJØR DU DET:

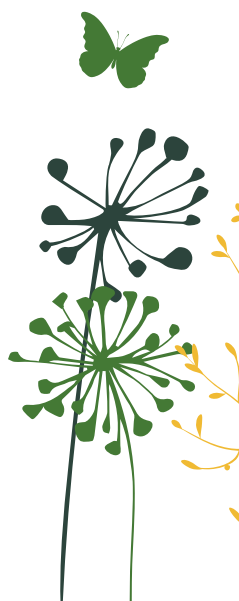
1. Mål opp et område du ønsker å avsette til aktiviteten, gjerne noen få kvadratmeter. Det bør være på det mest solrike stedet du kan finne.
2. Grav bort gresset og fyll på med grus og/eller sand. Legg eventuelt det oppspadde gresset i en haug i nærheten, slik at dyrene som soler seg kan søke ly her hvis en fiende lusker forbi.
3. Plasser en stor stein og en tykk trestamme (eller flere stubber) i området.
4. Luk vekk planter og ugress sommeren gjennom. Området skal være fritt for planter.

DERFOR ER DET BRA:

Insektene som graver bol i bakken trenger løs jord til å grave i. Sola hjelper til med å holde bolene varme. Insektene trenger fri innflyvning og vil være glade for at området holdes fritt for planter. De vekselvarme krypdyrene våre vil også nyte denne solflekken.

ARTER DU HJELPER:

Jordveps, buksebier, hoggorm, stålorm og firfislere er blant dem som vil besøke solflekken.

LAG EN GRØFTEKANT

En grøft eller en bakke er genialt, både til å samle opp regnvann, men også til å gi større mangfold i et område.

DETTE TRENGER DU:

- Spade
- Planter som villbringebær, mjøduert, vendelrot, rips og solbær
- God hjelp.

SLIK GJØR DU DET:

1. Finn et egnet sted hvor det passer å plassere grøften. Den kan være rett eller buet rundt for eksempel et blomsterbed eller en busk – her er det kun fantasien som setter grenser.
2. Det er hardt arbeid å grave en grøft, så vær gjerne flere om jobben. Eventuelt kan du leie en minigraver.
3. Plant hardføre planter som tåler vann nederst i grøfta. Det kan for eksempel være mjøduert, eller vendelrot.
4. Plant planter som kan tåle både tørke og mye vann i de skrå grøftekantene. Det kan for eksempel være villbringebær.
5. Hvis du vil, så plant en busk langs kanten. Det kan for eksempel være villrips eller solbær.

© NEILS / SHUTTERSTOCK

DERFOR ER DET BRA:

Grøftekanter er et utsøkt spiskammers for både insekter og sommerfugler, og et godt gjemmede for øgler og frosker. Samtidig kan grøftekanten fungere som et vannmagasin for overflødig regnvann.

ARTER DU HJELPER:

Sommerfugler er viktige pollinatorer av både blomster og andre vekster. Det er rundt 100 dagsommerfuglarter i Norge – 22 prosent av dem er rødlistet og 17 prosent er truet. Når du skaper liv med en mangfoldig grøft, gir du sommerfuglene bedre levevilkår. Kikk for eksempel etter sørgekåpe, påfugløyesommerfugl eller neslesommerfugl i når du går tur i fellesområdet.

BLI GERILJAGARTNER - LAG FRØBOMBER

Har du gått gjennom et grått og trist byområde, en kjedelig industri-
tomt eller et fellesområde som godt kunne trengt å bli litt villere?
Lag du egne frøbomber og spre villskapet selv.

DETTE TRENGER DU:

- 3 dl leire eller leirepulver
- 2 dl kompost eller annen hagejord
- 0,5 dl frø fra stedege planter
- Ca. 1,5 dl vann.

SLIK GJØR DU:

1. Bland leire, jord/kompost og vann godt sammen til en middels fast masse.
2. Rull massen til en pølse.
3. Del pølsa i seks porsjoner og rull til kuler.
4. Lag et hull i midten og fyll opp med frøblanding.
5. Lukk hullet og la frøbomben tørke i noen dager.
6. Kast frøbombene ut et sted der de lander direkte på bakken. Det er best å kaste frøbombene når det regner eller er vått på bakken, så hold øye med værmeldingen.

GODE STEDER Å KASTE FRØBOMBENE:

- Ved foten av trær og busker i bybildet
- Langs stier og gjerder
- I veikanter, rundkjøringer og midtrabatter
- Langs gjerder ved jernbaner
- I egen hage, blomsterkrukker og balkongkasser.

DERFOR ER DET BRA:

Det vokser frem flere planter som insektene liker, og du får noe fint å se på.
Det er også en morsom aktivitet å gjøre sammen med barna.

ARTER DU HJELPER:

Et mangfoldig område er mye mer spennende for insekter og sommerfugler. Der det er insekter, er det også fugler – og plutselig er det kjedelige området ikke så kjedelig lenger:
Det summer av liv, farger og nye besøkende både i lufta og på bakken.

LAG BLOMSTERVENNLIGE GRØFTER OG MIDTRABATTER

Altfor mange grøftekanter og midtrabatter klippes hver uke fordi det er enkelt og ser «velstelt» ut på avstand. Dessverre betyr det at de fleste plantene ikke får en sjanse til å vokse opp og blomstre, og dermed er det ikke mat til insektene. Klipp heller en til to ganger i året, og la plantene få vokse opp og blomstre ferdig før de klippes igjen.

DETTE TRENGER DU:

- En vennlig gartner eller vaktmester som er med på å gjøre området litt villere. Det kan også være at du må snakke med kommunen for å få gjennomslag for at grøfter, midtrabatter og blomsterbed skal bli litt villere.
- Kanter, midtrabatter og blomsterbed hvor det ikke er nødvendig å klippe på grunn av trafikk- og oversiktsforhold.
- En gressklipper med oppsamler, eller gressstrimmer og rake.
- Et øye for vakre blomster.

SLIK GJØR DU DET:

1. Klipp alle gressområder helt ned i februar/mars. Helst helt ned i <1 cm. Fjern det som klippes ned.
2. Klipp igjen om sommeren, men kun i områder som er dominert av gress. Hvis det er områder uten så mye gress og med blomster, la dette få stå.
3. Rak sammen gresset og stable det i små hauger på samme område, eventuelt legg det i hekker eller kompostområder.
4. Nyt synet av blomstene og se etter insekter, og gled deg samtidig over at de kjedelige, visne gressbedene er historie.

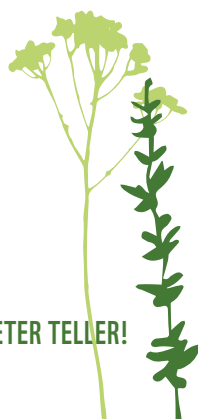
© BEEKEEPX / SHUTTERSTOCK

DERFOR ER DET BRA:

Naturen mangler plass, og selv små striper med blomster kan gi mat til lokale insekter. I mange boligområder er det store arealer med livløse plener og midtrabatter mellom hus og langs stier og veier. Klipp dem færre ganger og nyt det ville livet som spirer og gror istedenfor.

ARTER DU HJELPER:

Pollen- og nektarispisende insekter som villbier, sommerfugler, blomsterfluer, humler, gresshopper svermere, og mange flere. Når insektene kommer, kommer det også småfugler og andre dyr som lever av insekter.

HVER KVADRATMETER TELLER!

BLI KJENT MED DE VILLE ARTENE

I Norge er det påvist 30 346 arter i dyreriket, 9168 arter i soppriket og 4773 arter i planteriket. 23 405 arter ble vurdert til en ny og oppdatert Rødliste for arter i 2021, og 4 957 arter havnet på Rødlista. Blant disse er 2752 oppført som truet. Det vil si at veldig mange av Norges ville dyr, planter og sopp står i fare for å dø ut her til lands.

En stor utfordring for de ville artene er at de mangler leveområder. En annen stor utfordring er at vi ikke kjenner nok til disse artene vi kan være så heldige å støte på. Det er enklere å kjempe for arter vi har et forhold til, enn arter som er helt fremmede for oss.

Ved å gjøre hagen, balkongen eller fellesområdet litt villere, så er du med på å gi en hånd til den ville, norske naturen og alle artene som lever her – men du blir samtidig også uunngåelig klokere på den norske naturskatten.

Finn frem kikkert og kamera og se hvem som kommer på besøk i hagen din, og hvem du selv støter på ute i naturen.

NOEN DYRE- OG PLANTE- ARTER DU KAN FINNE:

ADMIRALSOMMERFUGL

Vanessa atalanta

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

SMÅSALAMANDER

Lissotriton vulgaris

© IAN KIRK / WIKIPEDIA

RØDKNAPP

Knautia arvensis

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

PRAKTSANDBIE

Andrena cineraria

© SHUTTERSTOCK

SITRONSOMMERFUGL

Gonepteryx rhamni

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

NORDPADDE

Bufo bufo

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

HUMLER

Bombus

RYLLIK

Achillea millefolium

ENGRINGVINNE

Coenonympha pamphilus

RØDSTRUPE

Erithacus rubecula

PIGGSVIN

Erinaceus europaeus

KLATREMUS

Myodes glareolus

TIRILTUNGEBLÅVINNE

Polyommatus icarus

BLÅMEIS

Cyanistes caeruleus

FLAGGSPETT

Dendrocopos major

GRØNN LØVGRESSHOPPE

Tettigonia viridissima

NORDFIRFISLE

Zootoca vivipara

BUTTSNUTEFROSK

Rana temporaria

NESLESOMMERFUGL

Aglais urticae

TIRILTUNGE

Lotus corniculatus

- hver kvadratmeter teller!

OM WWF VERDENS NATURFOND:

WWF Verdens naturfond er den norske avdelingen av den internasjonale miljøorganisasjonen WWF. WWF har i alt mer enn fem millioner støttespillere på tvers av fem kontinenter, kontorer i 80 forskjellige land og mer enn 1200 naturvernprosjekter. Naturmangfoldet er under stort press, både i Norge og i resten av verden. Arter forsvinner i en hastighet vi aldri før har sett maken til. Derfor ønsker vi at flere, både privatpersoner, virksomheter og skoler, skal lære mer om naturmangfold og hvordan vi på best mulig måte kan ta vare på de viktige og fantastiske artene vi er så heldige å dele jorda vår med.

GJØR NORGES FELLESOMRÅDER VILLERE

- hver kvadratmeter teller!

Vi jobber for å stanse naturødeleggelse og skape en framtid der mennesker lever i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

WWF Verdens naturfond, organisasjonsnr 952330071MVA og registrert i Norge med reg.nos.
© 1989 pandasymbolet og ® "WWF" registrert varemerke av Stifelse WWF Verdens naturfond (World Wide Fund for Nature), WWF Verdens naturfond, Postboks 6784 St Olavs plass, 0130 Oslo, tlf: 22 03 65 00, epost: post@wwf.no, www.wwf.no.